

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
6 september 2022

Ons kenmerk
PZH-2022-813805268
DOS-2013-0002216

Bijlagen
8

Aan Provinciale Staten

Onderwerp

Spoorcorridor Leiden-Utrecht - Aanpassing scope,
bestuursovereenkomsten en rijkssubsidie

Geachte Statenleden,

De provincie Zuid-Holland, het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW), regio Holland Rijnland, NS, ProRail en alle gemeenten langs de lijn werken gezamenlijk aan de verbetering van de spoorcorridor Leiden-Utrecht. U heeft hiervoor in januari 2013 een uitvoeringsbesluit genomen.

Op 13 december 2021 is een eerste belangrijke stap gezet en sindsdien rijden er op werkdagen tussen Leiden en Utrecht in de brede spits (van circa 6 uur tot 10 uur en circa 15 tot 20 uur) vier treinen per uur in beide richtingen.

Op 12 januari 2022 bent u door gedeputeerde Zevenbergen per brief geïnformeerd over het heuglijk nieuws, dat alle betrokken partijen definitief hebben ingestemd met de verdere verbetering van de treinverbinding Leiden-Utrecht. Daarmee is de scope van het project Spoorcorridor Leiden-Utrecht definitief bepaald, bestaande uit:

- Uitbreiden naar vier keer per uur de hele dag op werkdagen tot 20 uur (met sprintmaterieel);
- Ongelijkvloerse kruising Burgemeester Smeetsweg te Zoeterwoude;
- Station Hazerswoude-Rijndijk als regionale hub.

Dit pakket zal de bereikbaarheid van de regio sterk vergroten. Met name de steden en dorpen gelegen op de as Leiden-Utrecht profiteren van deze verbetering.

Deze scope is anders dan oorspronkelijk beoogd, waarin werd uitgegaan van een intercity variant. Deze was niet uitvoerbaar vanwege forse extra investeringen in de baanstabiliteit, waarover u op 12 juli 2018 bent geïnformeerd. In de oorspronkelijke scope waren vanwege de overwegveiligheid diverse maatregelen rond het spoor benodigd, waaronder de aanleg van een ongelijkvloerse kruising bij de Leidse Schouw en een voetgangerstunnel op station Bodegraven. Deze maatregelen maken nu geen onderdeel meer uit van de scope van het project Spoorcorridor Leiden-Utrecht.

Daarnaast hebben wij u op 31 oktober 2017 al gemeld dat het station Zoeterwoude Meerburg niet kan worden ingepast in de bediening en geen onderdeel meer uitmaakt van de scope van het project.

Deze nieuwe scope vraagt om het aanpassen van enkele afspraken, die zijn vastgelegd in de met de regiopartijen op 17 mei 2013 gesloten bestuursovereenkomsten HOV-NET Zuid-Holland Noord. Daarnaast wordt de hoogte van de op 5 december 2014 door het Ministerie van IenW verleende subsidie aangepast. Met deze brief informeren wij u over deze aanpassingen.

Gemeenten Alphen aan den Rijn en Leiden en regio Holland Rijnland

Met de gemeenten Alphen aan den Rijn en Leiden en de Gemeenschappelijke regeling Holland Rijnland worden de aanpassingen vastgelegd met een addendum op elk van de bestuursovereenkomsten. De drie bijgaande addenda zijn met deze partijen voorbereid en wij hebben in onze vergadering van 6 september 2022 besloten deze addenda aan te gaan. Met de drie bijgaande aanbiedingsbrieven zijn deze addenda aan deze partijen aangeboden met het verzoek om uiterlijk 31 oktober 2022 ook te besluiten dit addendum aan te gaan, waarna we afspraken zullen maken over het moment van ondertekening.

Hieronder de aanpassingen op de bestuursovereenkomsten, die in de addenda van alle drie de partijen zijn opgenomen:

- In de bestuursovereenkomsten met de gemeenten Alphen aan den Rijn en Leiden en regio Holland Rijnland zijn geen afspraken gemaakt over terugbetaling van de financiële bijdragen in geval van eventuele besparingen. Aangezien er met de nieuwe scope van de Spoorcorridor Leiden-Utrecht besparingen worden verwacht, is in de addenda met deze partijen nu opgenomen dat, indien er bij de toekomstige oplevering en decharge van het project Spoorcorridor Leiden-Utrecht een besparing wordt gerealiseerd, aan deze partijen een (pro rato) deel van hun financiële bijdrage zal worden terugbetaald.
- In de bestuursovereenkomsten met de gemeenten Alphen aan den Rijn en Leiden is vastgelegd, dat indien de specifiek aan de gemeentelijke bijdrage gekoppelde prestaties niet uiterlijk op 1-1-2023 zijn gerealiseerd, de gemeentelijke bijdragen vervallen. En in de bestuursovereenkomst met Holland Rijnland is vastgelegd dat, indien de financiële bijdrage van Holland Rijnland en de Provincie uiterlijk 1-1-2023 niet volledig kunnen worden besteed, het resterende bedrag beschikbaar blijft voor andere activiteiten in het kader van het HOV-NET Zuid-Holland Noord en dat partijen over de bestemming van het resterende bedrag in dat geval nadere afspraken maken.

Het project Spoorcorridor Leiden-Utrecht heeft echter vanwege diverse externe oorzaken vertraging opgelopen. Het is weliswaar de ambitie van de betrokken overheden om alle maatregelen in 2026 te hebben gerealiseerd, maar om bij eventuele tegenvallers een nieuwe datum aanpassing te voorkomen is in de addenda de datum van 1-1-2023 gewijzigd naar 1-1-2033.

In het addendum met de gemeente Alphen aan den Rijn zijn aanvullend nog enkele aanpassingen op de bestuursovereenkomst opgenomen. Deze betreffen overigens ook de bestuursovereenkomst met de voormalige gemeente Rijnwoude, welke sinds 1 januari 2014 onderdeel uitmaakt van de gemeente Alphen aan den Rijn. Hieronder de belangrijkste aanpassingen:

- Sommige financiële bijdragen van de gemeente Alphen aan den Rijn waren gekoppeld aan prestaties die nu geen onderdeel meer uitmaken van de scope van het project Spoorcorridor Leiden-Utrecht. Deze worden nu gekoppeld aan het station Hazerswoude-Rijndijk.
- Vanwege de vertraging van het project Spoorcorridor Leiden-Utrecht, wordt de bestedingsmogelijkheid van de door gemeente Alphen aan den Rijn gereserveerde BDU-middelen voor het inrichten van de stationsomgeving en de aantakking van fietspaden bij het Station Hazerswoude-Rijndijk verruimd.

Gemeente Zoeterwoude

In de met de gemeente Zoeterwoude op 17 mei 2013 gesloten bestuursovereenkomst HOV-NET Zuid-Holland Noord is de bijdrage van de gemeente ad € 847.268,08 (prijspeil 1-1-2012) gekoppeld aan het station Zoeterwoude Meerburg. In 2017 is echter besloten het station Zoeterwoude Meerburg uit de scope van het project Spoorcorridor Leiden-Utrecht te halen.

Nadien is met de gemeente Zoeterwoude meerdere keren overleg geweest over een eventueel alternatief maatregelenpakket, waaronder maatregelen op de N206 ter hoogte van Zoeterwoude-Dorp. Uiteindelijk hebben wij eerder dit jaar geconcludeerd dat deze niet haalbaar zijn en zullen wij de door de gemeente Zoeterwoude betaalde bijdrage conform artikel 14 lid 4 van de bestuursovereenkomst vermeerderd met rente terugbetalen. De terugbetaling wordt bevestigd in bijgaande brief aan de gemeente Zoeterwoude.

Ministerie van IenW

De door het Ministerie van IenW op 5 december 2014 verleende subsidiebeschikking HOV-NET Zuid-Holland Noord betreft een drietal projecten, namelijk Spoorcorridor Leiden-Utrecht, Spoorcorridor Alphen aan de Rijn-Gouda en Buscorridor Leiden-Katwijk-Noordwijk en zijn samen het alternatief voor het destijds beëindigde project RijnGouweLijn. Deze subsidie is destijds verleend als een vast bedrag (lump sum) van circa € 202 miljoen (prijspeil 2014) en bedraagt - door de sindsdien verleende prijsindexaties - nu circa € 225 miljoen (prijspeil 2022). In het BO MIRT van 2020 hebben wij met het Ministerie van IenW afgesproken dat we er naar streven een duidelijk beeld te krijgen over de benodigde investeringen voor het gehele subsidieproject HOV-net Zuid-Holland Noord en afspraken te maken over de inzet van het eventuele resterende budget.

Inmiddels is er meer duidelijkheid en blijken de benodigde investeringen voor de drie projecten tezamen aanzienlijk lager uit te vallen dan destijds bij onze subsidieaanvraag geraamd. Daarop heeft het Ministerie van IenW laten weten dat de rijkssubsidie ook zal

worden verlaagd. De precieze hoogte van de vrijval van kosten is echter nog niet bekend. Deze hangt immers af van de kosten van de eindscope, die voor de Spoorcorridor Leiden-Utrecht nog verder moeten worden uitgewerkt. In overleg met het Ministerie van IenW is berekend met hoeveel de subsidie wel alvast tussentijds kan worden verlaagd. Met het Ministerie van IenW is afgesproken voor deze tussentijdse subsidieverlaging nu nog uit te gaan van de bovenkant bandbreedte van de indicatieve ramingen van het project Spoorcorridor Leiden-Utrecht. Nadat naar verwachting in 2024 de definitieve kostenramingen voor de Spoorcorridor Leiden-Utrecht bekend zijn, kan worden bepaald met welk bedrag de subsidie eventueel nog aanvullend kan worden verlaagd.

In bijgaande brief aan het Ministerie van IenW doen wij het voorstel voor een tussentijdse verlaging van de subsidie met totaal circa € 52 miljoen (van € 225 miljoen naar € 173 miljoen). In het voorstel aan het Ministerie wordt tevens de verdeling over de drie projecten gelijkgetrokken naar 54,3% voor elk project. Het Ministerie wordt in de brief gevraagd deze wijzigingsvoorstellen te bevestigen. Deze mutaties zijn verwerkt en worden u voorgelegd bij Begroting 2023 (incl. PZI 2023-2039).

Wij vertrouwen er op u hiermee afdoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,

waarnemend secretaris,

voorzitter,

ir. J.C. van Ginkel MCM

drs. J. Smit

Bijlagen:

1. GS brief d.d. 6 september 2022 aan Gemeente Alphen ad Rijn inzake Spoorcorridor Leiden-Utrecht Utrecht – aanpassing bestuursovereenkomst
2. Addendum bij Bestuursovereenkomst PZH-gemeente Alphen Rijnwoude vanwege HOV-NET Zuid-Holland Noord
3. GS brief d.d. 6 september 2022 aan Gemeente Leiden inzake Spoorcorridor Leiden-Utrecht Utrecht – aanpassing bestuursovereenkomst
4. Addendum bij Bestuursovereenkomst PZH-gemeente Leiden vanwege HOV-NET Zuid-Holland Noord
5. GS brief d.d. 6 september 2022 aan Holland Rijnland inzake Spoorcorridor Leiden-Utrecht Utrecht – aanpassing bestuursovereenkomst
6. Addendum bij Bestuursovereenkomst PZH-regio Holland Rijnland vanwege HOV-NET Zuid-Holland Noord
7. GS brief d.d. 6 september 2022 aan Gemeente Zoeterwoude inzake Spoorcorridor Leiden-Utrecht - afspraken bestuursovereenkomst
8. GS Brief d.d. 6 september 2022 aan Ministerie van IenW inzake Subsidiebeschikking HOV-NET ZHN Aanpassing subsidiehoogte en -verdeling